

POST KORONA - KULTURSKOLE

NOTAT:

Norsk kulturskoleråd og erfaringer fra koronatiden

Innholdsfortegnelse

Innledning.....	2
1. Grunnskolens Informasjonssystem (GSI)	2
2. TIK-TOK rapporten.....	4
3. Medlemsdialog og medlemssørvis.....	5
3.1. Smittevernveileder.....	5
3.2. Ledelse av prosesser (LedPro).....	6
3.3. Veiledningskorpset.....	7
3.4. Regionalt arbeid i Kulturskolerådet	8
3.5. Webinarer, verksteder og temamøter på nett	9
Kulturskolen og det kommunale plansystemet	9
Nasjonalt fagseminar om barne- og ungdomskulturmeldinga	9
Lederkonferansen 2021: Fokus på kultur for kompetanse	10
Temamøte om innovasjon i kulturskolen	10
Temamøte om Fremtidens kulturskole.....	11
Nettmøte om Fremtidens kulturskole – kulturskole hele livet.....	11
Nettmøte: Kulturskolen og fagfornyelsen	12
Webinar: Etter annerledesvåren: Slik planlegger vi nytt skoleår	12
Webinar: Kulturskolene åpner igjen	13
PPU-studier og kulturskolen som praksisarena	13
Kulturskoleledelse på nett	13
Webinarer med fokus på forskningsformidling	14
Webinar 1: Forskningsformidling – Samspill i interkulturell musikkpraksis	14
Webinar 2: Kulturskolen og det digitale	14
Webinar 3: Elevmedvirkning	15
4. Læringsutbytte for Norsk kulturskoleråd.....	15

POST KORONA - KULTURSKOLE

Innledning

Med bakgrunn i data fra GSI¹, Telemarkforsknings forskningsrapport om kulturskolenes erfaringer under korona-tiden («TIK-TOK-rapporten»²), samt de erfaringer Norsk kulturskoleråd har gjort sammen med sine medlemskommuner i perioden mars 2019 – desember 2021 ønsker vi med dette notatet å tilgjengeliggjøre relevant kunnskap og - basert på dette - komme med noen anbefalinger til ulike instanser som er premissleverandører for kulturskolens rammevilkår.

Vi antar at disse tre sporene i denne rapporten vil kunne sette søkelyset på hvordan kommunene og kulturskolene har håndtert koronapandemien og hvilke erfaringer som kan tas med inn i fremtidens drift og utvikling av kulturskolen.

1. Grunnskolens Informasjonssystem (GSI)

GSI innhenter data fra kulturskolene med telledato 1.10. hvert år. De data som ved skrivingen av denne rapporten var tilgjengelige er fra perioden skolestart høsten 2020 (august/september) og fram til 1.oktober, altså kun ca en måneds tid. Det ble ved GSI-rapporteringen i 2020 tatt inn spørsmål som gir informasjon om kulturskolen hadde innført rødt nivå og om det hadde vært endringer i undervisningstilbudet i perioden på grunn av pandemien.

Disse spørsmålene ble ikke gjentatt for skoleåret 2021/2022 med telledato 1.10.21.

D. Korona

Rødt nivå	
	Ja/ Nei
1. Har skolen måttet innføre rødt nivå i smitteverntiltak på et tidspunkt fra skolestart frem til 1. oktober?	12 / 328

Endringer i undervisningstilbudet	
	Ja/ Nei
2. Har skolen måttet kutte i undervisningstilbudet i perioden fra skolestart frem til 1. oktober?	81 / 259
3. Har skolen måttet kombinere skoleundervisning med hjemmeundervisning/digital undervisning i perioden fra skolestart frem til 1. oktober?	100 / 240

Kilde: GSI 2020/2021

¹ Grunnskolens Informasjonssystem (GSI)

² Ikke noe TikTok, digital didaktikk, takk. Kulturskolenes erfaringer og læringsutbytte ved bruk av digitale medier under koronapandemien OLA K. BERGE, ÅSNE DAHL HAUGSEVJE, ØYVIND JOHAN EIKSUND
TF-rapport nr. 618
2021

POST KORONA - KULTURSKOLE

Ytterligere informasjon er her gjengitt fra veiledningen til GSI-skjema:

D. Korona

Her skal det registreres opplysninger som er relatert til den pågående koronasituasjonen. Dette feltet er nytt for innsamlingen 2020-21. For skoleåret 2019-20 ble det i juni 2020 åpnet en ekstraordinær GSI-innsamling for grunnskoler og voksenopplæringsinstitusjoner, men flere av spørsmålene har blitt endret eller fjernet i forbindelse med hovedinnsamlingen i GSI høsten 2020.

Rødt nivå

1. Har skolen måttet innføre rødt nivå i smitteverntiltak på et tidspunkt fra skolestart frem til 1. oktober?

Rødt nivå defineres ut ifra Folkehelseinstituttets nivåinndeling av smitteverntiltak (trafikklysmoell). På rødt nivå skal elevene deles inn i mindre grupper og kohorter, og det kan være nødvendig å begrense oppmøte på skoler. Skolene må vurdere ulike oppmøtetider for elevene og sørge for at elevene og ansatte holder avstand til hverandre.

Endringer i undervisningstilbudet

2. Har skolen måttet kutte i undervisningstilbudet i perioden fra skolestart frem til 1. oktober?

Her registreres tilfeller der skolen har måttet kutte i undervisningstilbudet som en konsekvens av koronasituasjonen. Dette kan for eksempel være der enkelte klasser/grupper/fag har måttet redusere gruppestørrelsen, eller planlagte kutt av hele undervisningstilbud, med hensyn til smitteverntiltak.

3. Har skolen måttet kombinere skoleundervisning med hjemmeundervisning/digital undervisning i perioden fra skolestart frem til 1. oktober?

Norsk kulturskoleråd - som samarbeider tett med U-dir om blant annet GSI, sendte en henvendelse med et spørsmål om det var tanker for hvordan disse tallene kunne benyttes. Vi fikk følgende svar:

"I forbindelse med koronasituasjonen ble det stilt egne spørsmål om korona til grunnskoler og voksenopplæring høsten 2020. Det ble besluttet at det også skulle være noen få spørsmål til kulturskolene samme tidspunkt, for også å kunne dokumentere koronasituasjonen i kulturskolen. Tallene er tilgjengelige i GSI. Det er ikke planlagt noe mer bruk utover dette. Disse spørsmålene ble kun stilt i fjor høst og er ikke med i kulturskoleskjema for inneværende skoleår." (E-post fra Udir 28.9.21.)

Idet vi har et generelt mål om at kulturskolen skal ses som en naturlig del av grunnopplæringa, og inkluderes i større grad i statistikk og statlige ordninger som gjelder for skolen ellers, er vi fornøyd med at det ble samlet inn data også om kulturskolen, men vi finner liten nytte av disse tallene, idet detaljeringsnivået er så lite. Det er også vanskelig å tolke hva "rødt nivå" egentlig innebærer for kulturskolene, vi har ingen data for hvilke fag som ble rammet, osv. Vår konklusjon er derfor at GSI-tallene for kulturskolen og konsekvenser av korona er vanskelige å bruke. Dette igjen, gir et eksempel på hvorfor vi trenger en bedre statistikk, der vi kan arbeide nærmere med konsekvenser og tiltak i kulturskolen ved hendelser som dette. Vi anbefaler derfor at GSI videreutvikles, eller at det lages periodiske datainnhentinger som skaffer kunnskap det er mulig å benytte som vurderingsgrunnlag for tiltak.

POST KORONA - KULTURSKOLE

2. TIK-TOK rapporten

Rapporten *Ikke noe TikTok, digital didaktikk, takk* ble levert i mai 2021 av Telemarkforskning på bestilling fra Norsk kulturskoleråd. Oppdraget gikk ut på å «...samle og tilgjengeliggjøre kulturskolenes erfaringer med digitale hjelpemidler under koronapandemien». Videre skulle rapporten bidra til å «...danne et grunnlag for anbefalinger og videre digitalt utviklingsarbeid for kulturskolene» (Fra Norsk kulturskoleråds utlysning av oppdraget, 2020).

Rapporten kartlegger bruken av digitale medier i kulturskolen under covid-19-perioden fram mot april/mai 2021, og inneholder en presentasjon av forskningsdata, en analyse av data i forhold til nøkkelordene logistikk og oppmøte, foreldreinvolvering, fleksibilitet og repetisjon, teknologiske begrensninger, relasjoner og sosiale fellesskap, elevenes alder og ferdighetsnivå, personvern, progresjon/relasjon/frustrasjon. Videre gir rapporten en drøfting i forhold til temaet «digital didaktikk». Rapporten munner ut i 10 konkrete anbefalinger for veien videre.

Rapporten slår fast at digitale undervisningsformer er kommet for å bli, og peker videre på et veivalg i forhold til dette. Veivalget står, ifølge rapporten, ikke mellom vanlig, fysisk kulturskole på den ene siden og digital kulturskole på den andre, men mellom å enten innta en aktiv, nysgjerrig og utprøvende holdning til det digitaldidaktiske mulighetsrommet, eller å innta en mer avventende og konservativ holdning der utviklingsarbeid konsentreres om, eller tar utgangspunkt i den ikke-digitale undervisningen.

Rapporten peker på argumentasjon for begge typer syn, og det vil være av stor betydning for kulturskolen at det i fortsettelsen arbeides fram en bevisstgjøring i forhold til dette spørsmålet. Behovet for slik bevisstgjøring er artikulert i den 3. konkrete anbefalingen (s. 46). For å gjennomføre en slik bevisstgjøring trengs kompetanseutvikling og utviklingsarbeid av ulike slag. Punkt 4 i rapportens konkrete anbefalinger (s. 46) etterspør kompetanseutvikling direkte, mens særlig punkt 1, 7, 8, 9 og 10 peker mot utviklingsarbeid og mot betydningen av å knytte utviklingsarbeidene opp mot relevante forskningsmiljø.

Samtidig viser rapporten at kulturskolen allerede er i gang med å utvikle egne tilnærminger til digital didaktikk, synliggjort i rapporten gjennom 7 punkter som finnes på s. 39–40:

1. Det digitale læringsrommet er umiddelbart tilgjengelig.
2. Det digitale læringsrommet kan gi en bedre forståelse/innsyn i elevens verden og hjemmesituasjon.
3. Det digitale læringsrommet tilbyr et sosialt møtested for elever og lærere.
4. Det digitale læringsrommet gir et potensielt stort og foreløpig utforsket audiovisuelt spillerom.
5. Det digitale læringsrommet kan gi en pedagogisk merverdi.
6. Det digitale læringsrommet åpner for kunstnerisk og pedagogisk nytenkning.
7. Det digitale læringsrommet er i stadig utvikling.

Punkt 2 og 5 i anbefalingene løfter fram et behov for formalisering av innsatsen rundt digitaldidaktisk utvikling i kulturskolefeltet, og kan tolkes som at en aktiv, nysgjerrig og utprøvende holdning, jf. det ovennevnte allerede er helt eller delvis forutsatt. Det bør bemerkes at rapporten samtidig peker på muligheten for et veivalg, hvilket indikerer behov for en grundigere forankring av kulturskolens digitalteknologiske utviklingsarbeid.

Punkt 6 i anbefalingene handler om behovet for å utvikle digital infrastruktur. Hva dette innebærer konkret, og hva kulturskolen selv har mulighet til å bidra med er noe uklart. De konkrete problemene

POST KORONA - KULTURSKOLE

som ramses opp i forhold til dette punktet – dårlig lyd kvalitet, dårlig lys- og bildekvalitet, manglende synkronisering mellom lyd og bilde, forsinkelse (latency), utfordrende med kameravinkler og dårlig kapasitet og hastighet på nett – indikerer at problemet har sammenheng med at den digitale teknologien forventes å kunne anvendes på «tradisjonell», fysisk kulturskoleundervisning uten at undervisningen på noen måte endres med hensyn til de nye rammefaktorene.

Sett fra et fagdidaktisk ståsted er dette en meget problematisk holdning, blant annet jamfør den mye brukte didaktiske relasjonsmodellen (Bjørndal & Lieberg, 1978), som sier at de ulike didaktiske kategoriene står i gjensidige avhengighetsforhold til hverandre. Å utarbeide tekniske løsninger som svarer på de nevnte problemene krever teknologisk innovasjon i samarbeid med kompetente fagmiljøer og kommersielle aktører, men bør i tråd med ovennevnte innvending samtidig settes inn i en didaktisk forståelsesramme.

Til sammen peker «TikTok-rapporten» tydelig i retning av behov for

- I) Digitaldidaktisk kompetanseutvikling blant kulturskolens ansatte og ledere.
- II) Tydelig forankring av veivalg i forhold til bruk av digital teknologi i kulturskolen.
- III) Digitaldidaktiske utviklingsprosjekter spesielt dedikert for kulturskolen.

Rekkefølgen av punkt I, II og III er gjort med hensikt, ettersom et informert veivalg krever kompetanse. Videre anbefales anknytning til relevante forskningsmiljøer for å få gjennomført punkt I, II og III på en god måte.

3. Medlemsdialog og medlemssørvis

I dette kap ønsker vi å belyse områder innenfor vår medlemssørvis som vi antar har blitt påvirket av den spesielle situasjonen som pandemien satte både oss, som medlemsorganisasjon og våre medlemskommuner og kulturskoler i fra mars 2020 til september 2021.

3.1. Smittevernveileder

Norsk kulturskoleråd tok ansvar for å utarbeide en Smittevernveileder for kulturskolen etter et oppspill på et ansattmøte 14.april 2020. Da hadde de fleste kulturskoler stengt ned sin fysiske undervisning på lik linje med skole og barnehage fra fredag 13.mars 2020. Denne veilederen skulle gi råd og støtte til kulturskoler i drift under koronavirusutbruddet (covid-19) våren 2020.

Veilederen ble utarbeidet hovedsakelig i tett samarbeid med KS og fagforbundet Creo, med skole- og barnehageveilederne som mal, men med kulturskolekontekst. Det ble innhentet både helsefaglig kompetanse fra FHI og informasjon og kompetanse fra ulike kunst- og kulturfagmiljø nasjonalt. I tillegg bidro våre medlemskommuner med innspill samt enkeltpersoner med gode råd for arbeidet med veilederen.

Bakgrunnen for at Kulturskolerådet tok på seg denne oppgaven var at Kunnskapsdepartementet (KD) ga beskjed om at de ikke kom til å utføre denne oppgaven, men henviste til at informasjon skulle legges på Utdanningsdirektoratets (Udir) sider.

*Kunnskapsdepartementet kommer ikke til å lage en egen smittevernveileder for kulturskolene, men vi vil be Utdanningsdirektoratet om å spre informasjonen om rammene for kulturskolenes virksomhet på egnet måte til kommunene og kulturskolene.
(Brev fra KD til Norsk kulturskoleråd datert 23.4.20).*

POST KORONA - KULTURSKOLE

KD sendte brev til Fylkesmennene datert 20.4.20 i forbindelse med gjenåpning av skoler og barnehager, hvor de benevnte kulturskolene som en *fritidsaktivitet* som ikke omfattes av reglene om stenging og åpning av barneskoler mv. Kulturskolerådet var informert om at de aller fleste av våre medlemskommuner hadde stengt ned sin kulturskole mht ordinær aktivitet.

Til fylkesmennene

Kunnskapsdepartementet har vurdert om også kulturskolene er omfattet av vedtaket om åpning for 1-4. trinn. Departementet vurderer at kulturskolene må likestilles med fritidstilbud. Idrettsaktiviteter er regulert særskilt i HODs covid-19-forskrift, men ikke andre aktiviteter som speider, barneteater o.l. De forstår det da slik at disse tilbudene ikke er stengt, men at det blir opp til den enkelte arrangøren å vurdere om det lar seg gjennomføre i tråd med de generelle anbefalingene om smittevern etter covid-19-forskriften § 4 om antall, avstand mv. De legger til grunn at dette også gjelder kulturskolen, m.a.o. at kulturskolen ikke omfattes av reglene om stenging og åpning av barneskoler mv., men må vurderes konkret.

(E-post 20.4.20 fra KD).

Etter henvendelse fra Norsk kulturskoleråd til Udir om saken ble dette klargjort i brev fra KD til Norsk kulturskoleråd 23.4.20 hvor det pekes på at kulturskolen kan åpnes hvis det er grupper på maks fem med to meters avstand. KD skriver også i brevet om utfordringer dette kan ha for kulturskolens undervisning som foregår i grunnskolens lokaler ut fra at det faktisk at grunnskolen også nå er under gjenåpning.

Veileder om smittevern i kulturskolen ble lansert 8.5.20 på våre hjemmesider, 24 dager etter oppspillet kom på ansattmøtet den 14.4.21. Udir la ut en lenke fra Udir.no. samme dag. Veilederen har ikke vært revidert, men det har vært gjort kontinuerlige oppdateringer i tråd med nasjonale smittevernråd inntil 25. september 2021 hvor Norge ble offisielt gjenåpnet. Vi har fått gode indikasjoner på at den har vært brukt og at arbeidet med dette har vært ansett som viktig.

3.2. Ledelse av prosesser (LedPro)

Norsk kulturskoleråd er oppdragsgiver for Ledelse av prosesser (LedPro) som er et lederutdanningsstudium på 30 + 30 studiepoeng i samarbeid med Høgskolen i Innlandet (HINN). Samarbeidsavtale ble inngått i januar 2019. Studiet er samlingsbasert med 6 samlinger, desentralisert og med en stor grad av KS-finansiering. Dette betyr at forelesere fra HINN reiser ut til studentene og ikke motsatt. Da pandemien stengte ned landet var vi midt inne i en nasjonal utrulling av programmet.

- LedPro Rogaland og LedPro Gardermoen var inne i slutfasen
  - Rogaland; 6.samling avholdt digitalt april 2020
  - Gardermoen; 5. og 6. samling avholdt fysisk september 2020
- LedPro Alta startet med to samlinger høsten 2020
  - Dagssamling samt 3. samling ble avholdt digitalt i januar og mars 2021
  - 4.,5. og 6.samling avholdt fysisk høsten 2021
- LedPro Trøndelag og LedPro Vestland skulle startet opp høsten 2020
  - Begge ble utsatt til høsten 2021
- LedPro Nordland og LedPro Østland var under planlegging for oppstart høsten 2021
  - Begge startet som planlagt høsten 2021

POST KORONA - KULTURSKOLE

Utfordringene var størst for de samlingene som kom rett etter nedstengningen våren 2019 siden det da ble gjort valg om å forsøke å få et studium som er lagt opp for nettopp å møtes til å kunne gjennomføres på digitale flater. Dette ble av alle parter ansett som en dårlig plan B. Lite erfaringer med bruk av digitale flater i studiesammenheng fra både Kulturskolerådet, HINN og studentene selv gjorde dette svært utfordrende.

LedPro Alta hadde kanskje den største utfordringen siden tida gikk etter 2.samling i oktober -20 og alle partene avventet situasjonen for å kunne møtes fysisk. Løsningen ble imidlertid en dagssamling på nett i januar -21 og en fullverdig 3.samling på nett i mars 2021. Erfaringer og kompetanse fra arbeid med digitale løsninger hos alle involverte parter hadde nå økt betydelig og samlingene ble gjennomført med tilrettelegging for digital undervisning og metodikk.

Høgskolen i Innlandet tilrettela for bruk av den digitale læringsplattformen Moodle for alle LedPro-programmene i 2021. Det betyr at alt av informasjon som studentene skal ha om studiet, studiemateriell, innleveringer og rammeprogram for samlingene m.m. legges på en egen plattform.

3.3. Veiledningskorpset

Etablering og gjennomføring av Norsk kulturskoleråds veiledningsordning må ses i sammenheng med utarbeidelse av Rammeplan for kulturskolen. Samtidig er satsingen på veiledning i kommunene også et resultat av Kulturskolerådets perspektivskifte, som er omtalt i Skaarutvalgets rapport «Ny tid – nye oppgaver». Den overordnede målsettingen for ordningen er at kulturskoleeier og ansatte i kulturskolen videreutvikler en kultur for kontinuerlig utviklingsarbeid med vekt på læring, kompetanse og danning, både for den enkelte og for kulturskolene som fellesskap. Deltakelse i veiledningsordningen skal styrke kulturskoleeiers og -leders kompetanse og kapasitet til å drive utviklingsarbeid lokalt ved at det etableres gode strukturer og arbeidsmåter i løpet av veiledningsperioden. Å styrke kulturskolen som kommunalt tjenestetilbud gjennom forankring i kommunalt planverk har også fokus i veiledningsarbeidet.

Kulturskolerådets veiledningsordning er bygd opp som en ordning over tre semester, med i alt ni fysiske treff mellom veileder og deltakerkommunene i løpet av perioden. I veiledningsordningen står aksjonslæring som strategi og refleksjon som grunnlag for læring sentralt i arbeidet. Gjennomføring av ordningen er basert på ni fysiske møter med kommunegruppene. Tre av disse fysiske treffene arrangeres som felles dialogkonferanser for erfaringsdeling mellom deltakerkommunene.

Portefølje 2 (2019-2020)

Pga av smittevernstiltak knyttet til koronapandemien ble de fleste av veiledningsbesøkene vår 2020 omgjort til digitale møter. Disse møtene fikk mange former, hvor noen veiledere valgte å dele opprinnelig dagsmøter ned i flere kortere møter, mens andre gjorde erfaringer med å holde på den opprinnelige dagsmøte-rammen også digitalt. Det ble også gjennomført «mellommøter» av alle, for å holde kontakt med veiledningskommunene i en periode som var krevende og uforutsigbar for alle parter. Norsk kulturskoleråds veiledningsordning portefølje 2 skulle opprinnelig avsluttes pr juni 2020, men siste del av gjennomføringen ble pga korona skjøvet på i tid. Den siste felles dialogkonferansen var opprinnelig planlagt som en felles fysisk samling på Gardermoen i mai for de knapt 200 deltakerne. Smittesituasjonen ifb. koronapandemien gjorde at denne samlingen ble erstattet av et felles webinar den 3. desember.

POST KORONA - KULTURSKOLE

Portefølje 3 (2020-2022)

Veiledningsordningen portefølje 3 inkluderer 35 kommuner fra alle landets fylker. Pga av koronapandemien fulgte oppstarten av portefølje 3 en alternativ plan, med oppstart av de fysiske veiledningsmøtene noe senere enn opprinnelig planlagt. De første fysiske kommunebesøkene ble gjennomført i november, men alle veiledere tok kontakt med sine veiledningskommuner pr nettmøter både før og etter sommerferien. I tillegg ble det, pga den utsatte oppstarten, arrangerte et oppstartsseminar for de nye veiledningskommunene i september 2020.

Utfordringene knyttet til gjennomføring av veiledningsordningen i 2020 ble håndtert forbilledlig av alle veiledere, gjennom «skreddersøm» og tilpasninger på kort varsel. Felles erfaringer er at gjennomføring av veiledningsordningen - slik den er lagt opp - ikke kan erstattes av digitale møter, fordi utviklingsarbeidet så sterkt bygges rundt en kommunegruppe hvor prosessarbeid og utvikling av rolleforståelse og tillitsfull kommunikasjon står sentralt. De digitale møtene forutsetter at disse gode relasjonene allerede er etablert, om disse møtene skal fungere etter hensikten.

Erfaringen fra koronaperioden er ellers at webinarer kan fungere godt der hvor det er høy bevissthet rundt oppbyggingen av webinarer knyttet til variasjon mellom grupper og plenum - akkurat som i fysiske seminarer.

Alle veiledningskommunene i portefølje 2 og portefølje 3 har fått oppfølging i koronaperioden i samme volum som opprinnelig tenkt i, om enn i en litt annen form. Deltakere i portefølje 3 fikk en litt annen oppstart enn opprinnelig tenkt, med to oppfølgingsmøter før oppstart og et kick-off webinar. Erfaringene med dette var såpass gode at det vil bli vurdert tilsvarende oppstart for kommende veiledningsporteføljer.

3.4. Regionalt arbeid i Kulturskolerådet

Fylkesrådgiverne har ulike erfaringer fra perioden, noe som også har sammenheng med at vi de siste årene har hatt en del nyansettelser som naturlig nok ikke har noe å sammenligne med. Dette har imidlertid vært positivt i kollegiet når vi har utvekslet erfaringer underveis og prøvd ulike løsninger.

Her følger noen kommentarer fra fylkesrådgiverne selv:

- Ensomheten har blitt mer merkbar. Arbeidet kjennes noen ganger som "uvirkelig" - at jeg leker at jeg går på jobb.
- Ble ansatt i korona, så jeg vet ikke om noe annet. Ble lite besøk og nettverksbygging. Styrearbeid fungerte fint pr TEAMS, men gleder meg til fysiske møter.
- Digitale ledermøter - kunne ført til større deltakelse siden lang reisevei kan være et hinder, men ser ikke ut til å ha hatt noen spesiell effekt.
- Digitalitet og forskjellige kompetansenivå og utfordringer. Eks krevende med engasjement i styremøter, plattformer som prater sammen osv.
- Ser muligheten i å bruke digitale ledermøter som en ny måte å danne nettverk på. Vi hadde 5 ledermøter annenhver uke under pandemien.
- Styremøtene og AU har nesten bare vært digitale. Det blir for lett vint, kortere møter og vanskelig å gå i dybden av sakene. Dette krever mer av meg som rådgiver og styresekretær.
- Utfordrende som nokså ny rådgiver å bli kjent med kommunene når man aldri møtes fysisk.

POST KORONA - KULTURSKOLE

3.5. Webinarer, verksteder og temamøter på nett

Norsk kulturskoleråd har i tiden april 2020 – dags dato, tilrettelagt og utforsket nye arenaer og møteformer, for å ivareta et behov for inspirasjon, informasjon og kunnskapsutvikling hos medlemmene.

Møteplassene har blitt arrangert under paraplyene «[Ledelse i kulturskolen](#)», «[Fremtidens kulturskole](#)» og «[Forskning og utvikling](#)» (FoU). Tematikken er bygget i spennet mellom dialog med en arbeidsgruppe for «Ledelse i kulturskolen» og aktuell tematikk «i øyeblikket».

Vi har også tatt med de to «lederkonferansene», som hvert år avholdes første uke etter påske, som et samarbeid mellom Kommunesektorens organisasjon (KS), Norges musikkhøgskole og Norsk kulturskoleråd. Webinarene under FoU har blitt arrangert i samarbeid med Nordisk nettverk for kulturskolerelatert forskning v/ leder Gry Sagmo Aglen.

Det er avholdt 11 slike arrangementer i perioden april 2020 – mai 2021. I tillegg kommer de tre forskningsformidlingswebinarene som omtales til slutt i avsnittet under.

Kulturskolen og det kommunale plansystemet

Webinar ble arrangert 28. mai 2021 kl. 12.00–13.30, via Zoom.

Kulturskolens plass i det kommunale plansystemet var tema da Norsk kulturskoleråd og KS arrangerte webinar 28. mai 2021.

Her handla det om at kulturskolen må finne sin plass i dette systemet for å være en del av det helhetlige kommunale tjenestetilbudet.

Nasjonalt fagseminar om barne- og ungdomskulturmeldinga

NORSK KULTURSKOLERÅD

Tirsdag 18. mai kl. 12.00–16.00, nettmøte, via Zoom.

POST KORONA - KULTURSKOLE

Historiens første stortingsmelding om barne- og ungdomskultur er lansert – med et eget kapittel om kulturskolen. Innen sommeren behandlet Stortinget meldinga. I forkant av dette arrangerte Kunnskapsdepartementet, Norsk kulturskoleråd og KS et nasjonalt fagseminar, med fokus på kulturskolens rolle slik den framstår i meldinga.

Lederkonferansen 2021: Fokus på kultur for kompetanse

Arrangert som nettkonferanse 8.–9. april

Hovedtema var Kultur for kompetanse og Loveleen Rihel Brenna, Eivind Falkum og Arne Krokan er hovedforedragsholdere. Vi snakker om Lederkonferansen 2021, som ble

Arrangørene Norsk kulturskoleråd, KS og Norges musikkhøgskole var tilfredse med å kunne tilby et sterkt program, som gjør at over 200 personer meldte seg på som deltakere til Lederkonferansen 2021. Temaet for konferansen, som ble avlyst i fjor, var ifølge arrangørene enda mer aktualisert i år, sett i lys av koronapandemien.

Temamøte om innovasjon i kulturskolen

Temamøtet ble arrangert onsdag 3. mars 2021 kl. 12.00–13.30, via Zoom.

KS og Norsk kulturskoleråd inviterte til temamøte om innovasjon i kulturskolen. «Innovasjon i kulturskolen: Trendy tiltak eller dyd av nødvendighet?» er tema og Torild Oddane er innleder.

Oddane er førsteamanuensis i organisasjon og ledelse ved Handelshøyskolen i Trondheim, NTNU, og har skrevet boka «Kreativitet og innovasjon – Fem sider av nesten samme sak».

– Innovasjon, som for mange kanskje et utfordrende trendord, er et steg på veien til det vi ønsker skal skje: Relevante, forbedrede og nye tjenester. Vi håper å gjøre arbeidet med innovasjon mer tilgjengelig for flere, sier Torkel Øien, rådgiver i både KS og Kulturskolerådet, og leder av prosjektet Fremtidens kulturskole, som dette temamøte inngår i.

POST KORONA - KULTURSKOLE

Temamøte om Fremtidens kulturskole

Temamøte ble arrangert fredag 4. desember 2020 kl. 9.30–12.00, via Zoom

Møtet er en del av arbeidet med prosjektet [Fremtidens kulturskole](#), men har naturligvis stor relevans for deg som er opptatt av ledelse i kulturskolen.

Norsk kulturskoleråd og KS inviterer kulturskoleeiere, kulturskoleledere, ansatte i kulturskolen og andre som synes Fremtidens kulturskole er et viktig og spennende utviklingsområde i samfunnsutviklingen til temamøte på nett 4. desember.

Nettmøte om Fremtidens kulturskole – kulturskole hele livet

Norsk kulturskoleråd og KS arrangerte 6. oktober 2020 nettmøtet Fremtidens kulturskole – kulturskole for livet.

– En bredere tilnærming til målgrupper og aktiviteter er viktig for mange, sier OJ Nedrebø i Norsk kulturskoleråd, og forteller at denne delen av prosjektet ser blant annet nærmere på hvordan den enkelte kommune og den enkelte kulturskole kan utvikle kulturskolen i et livsløpsperspektiv – hva kan det bety å være et lokalt ressurscenter?

The screenshot displays a Zoom meeting interface with several slides and participant video feeds. The top-left slide is titled "Velkommen til KS og Norsk kulturskoleråd" and lists meeting details and rules. The top-right slide is titled "Mål" and lists seven objectives. The bottom-left slide is titled "Relevant for kommunene" and discusses the role of municipalities. The bottom-right slide is titled "Tilbud for dei over 20 år" and lists activities for older youth. Video feeds for participants are visible in the bottom-right corner of each slide area.

Velkommen til KS og Norsk kulturskoleråd

- Temamøte for «kulturskole hele livet» starter snart
- Kjøregregler: slå av mikrofon og ha på kamera etter eget ønske.
- Chat: Brukes ikke til å kommentere innhold, men spill gjerne inn, så tas spørsmål eventuelt på slutten av dagen, eller svares opp i etterkant pr epost.

Mål

1. Gi elevene **læring og mestring** i kunstfag fra bredde til fordypning
2. Skape trygghet og trivsel med **nulltoleranse for mobbing**
3. Ha **god kommunikasjon** med foresatte
4. Ivareta **høy kunstfaglig kompetanse** hos ansatte
5. Være **ressurscenter** for kunst og kultur i kommunen
6. Skape **attraktive kunstfaglige tilbud**
7. Ha en arbeidsplass preget av **samarbeid og åpenhet**

Relevant for kommunene

Formålet med det videre prosessarbeidet er å skape et kulturskoleråd som fungerer, og som er i samsvar med og i det kommunale sponsetilbudet.

Howdan kan kulturskolen være en viktig faktor for hele oppvekstfeltet og barn og unge - samtidig som den har kraft og betydning for hele buespetet?

Tilbud for dei over 20 år

- Musikkløst musikk
  - Musikkløst på ulike instrumenter
  - Roka på perkusjon og "drum"
  - Musikkløst for utøvingsformene
- Musikkløst på administrasjonen
  - Musikkløst på administrasjonen
  - Musikkløst på administrasjonen
- Sol av dringeprosider
  - Sol av dringeprosider
  - Sol av dringeprosider
- Dringeprosider for barn og unge
  - Dringeprosider
  - Dringeprosider
- Dringeprosider for voksne

POST KORONA - KULTURSKOLE

Nettmøte: Kulturskolen og fagfornyelsen

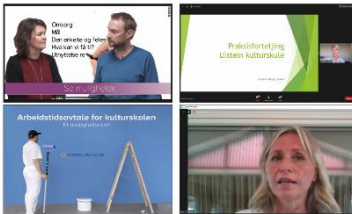
Arrangert 22. september 2020.

Alle læreplaner for fag i grunnskole og videregående opplæring fornyes. Hva kan dette bety for kulturskolen? Norsk kulturskoleråd og KS har arrangert nettmøte om temaet kulturskolen og fagfornyelsen.

På nettmøtetet innledet spesialrådgiver Marianne Lindheim fra KS og rådgiver Torkel Øien fra Norsk kulturskoleråd/KS om fagfornyelsen og helhet og sammenheng i oppvekstfeltet.

Norsk kulturskoleråd hadde også invitert en kulturskoleleder til å innlede, ved å dele sine tanker og perspektiv for dette arbeidet. Marianne Ous (bildet), leder ved Holmestrand kulturskole tok denne oppgaven.

Webinar: Etter annerledesvåren: Slik planlegger vi nytt skoleår

Arrangert 19. juni 2020, via Zoom

Webinaret Etter annerledesvåren: Slik planlegger vi nytt skoleår fokuserte utfordringer i tida kulturskolen er inne i, også med tanke på planlegging for neste skoleår. Her handla det om arbeidstid, organisering og ressurser.

På webinaret ble det også satt søkelys på mulighetsrommet som fins i arbeidstidsavtalen for kulturskoleansatte.

Webinaret belyste følgende tema – i et lederperspektiv:

Hvilke utfordringer og muligheter ligger i planleggingen av neste skoleår?

Hvordan har den siste tiden vært med tanke på organisering, arbeidstid o.l.?

Hva har vært positivt, og hva har dere lært som dere tar med dere videre?

Hvilke nye utfordringer fins nå – som ikke var dere for noen måneder tilbake?

To kulturskoleledere var invitert inn for å si noe om sine erfaringer og tanker i denne forbindelse. De to var Julianne Hauge, rektor ved Ulstein kulturskule, og Marianne Bjørnsdatter Gärtner Ous, rektor ved Holmestrand kulturskole.

POST KORONA - KULTURSKOLE

Webinar: Kulturskolene åpner igjen

Arrangert 13. mai 2020, via Zoom

Fysisk gjenåpning av kulturskoler og smittevernveilederen for kulturskolen var tema på dette webinarret i Norsk kulturskoleråds regi.

Tre rektorer delte sine gjenåpningserfaringer med webinar deltakerne: Anne Lene Østvold Jordåen, Ingemar Andersson og Nils Graftås, fra henholdsvis Stord, Sunndal og Røros.

PPU-studier og kulturskolen som praksisarena

Arrangert 6. mai 2020, via Zoom

Norsk kulturskoleråd inviterte til en digital heldagskonferanse hvor det møtte 76 deltakere fra både UH-sektor og kulturskole. Formålet med konferansen var å sette søkelys på kulturskolen som praksisarena og legge grunnen for en dialog for videre utvikling av praksisutdanningene til fremtidens kulturskole.

Norsk kulturskoleråd presenterte nye data fra to ulike undersøkelser: Den ene var en kartlegging av eksisterende PPU-utdanninger for kulturskolefag, den andre var en kartlegging av behov for PPU-kompetanse i kulturskolene.

I tillegg holdt Stein Erik Lid, seniorrådgiver i NOKUT, et innlegg kalt *Kvalitet i praksisutdanninger? Aktuelle utfordringer og gode praksiser*, som viste til formelle krav og rammer som finnes for disse utdanningene. I tillegg holdt flere PPU-utdannere i kunstoffag innlegg som pekte på muligheter og rammer for praksisutdanningen i kulturskolen. Disse var Signe Kalsnes, NMH, Reidun Gran, NTNU og Trondheim kulturskole, samt Mali Norvalls fra OsloMet.

Etter hvert innlegg var det organisert grupper som behandlet temaene som nettopp var presentert. Gruppene bestod av både utdanningstilbydere og kulturskoleledere. De leverte i etterkant inn nyttig materiale fra gruppearbeidene, som gav viktige innspill til videre arbeid med kulturskolen som praksisplass.

Kulturskoleledelse på nett

Arrangert 16. april 2020, via Zoom

Lederkonferansen 2020 ble avlyst på grunn av koronasituasjonen, men Norsk kulturskoleråd arrangerte i stedet et gratis webinar om kulturskoleledelse på nett. Samme dag, den 16. april, lanserte kulturskolerådet en egen nettside for ledelse i kulturskolen.

Webinaret Kulturskoleledelse på nett – som ble arrangert samme dag som Lederkonferansen 2020 skulle ha åpnet – var gratis og åpent for alle med interesse for ledelse i kulturskolen.

På Norsk kulturskoleråds kanal på vimeo.com finner du et redigert opptak av webinarret.

[Her finner du et filmopptak på Vimeo](#)

POST KORONA - KULTURSKOLE

Foredragsholdere: Endre Lindstøl, rektor ved Larvik kulturskole (starter på 00:00:00), Ingvild Aas, rektor ved Molde kulturskole (starter på 00:30:27) og Bjørn Hopland, daglig leder i Smart Endring (starter på 01:01:19).

Avslutningsvis er det en informasjonsbolk ved Torkel Øien og Merete Wilhelmsen, begge rådgivere i Norsk kulturskoleråd (starter på 02:00:43).

Webinarer med fokus på forskningsformidling

Dette var et nytt tilbud/ ny satsing fra Norsk kulturskoleråd og Nordisk nettverk for kulturskolerelatert forskning i 2021. Tre webinarer er gjennomført i 2021 og er tenkt som «Stepstones» fram mot forskningskonferansen Cutting Edge – Kulturskole v-22.

Her blir aktuell, kulturskolerelatert forskning presentert for kulturskolefeltet – av forskere.

Vi som arbeider spesielt med forskning og samarbeid med UH-sektor i Norsk kulturskoleråd er opptatt av forskningsformidling som kommer kulturskolene til gode. Derfor sier vår strategi at vi skal legge til rette for «forskning *for* utvikling». Forskingen er ikke målet i seg selv, men når den formidles samt diskuteres og «oversettes», slik at det kan gjøre lærere og ledere enda bedre, kommer den elevene til gode. Hver av disse webinarene inneholdt en bolk med et relevante innspill fra en kulturskolelærer eller -leder samt muligheter for å stille praksisrelevante spørsmål.

Webinar 1: Forskningsformidling – Samspill i interkulturell musikkpraksis

Arrangert 19. februar 2021, via Zoom

Camilla Kvaal formidlet, om sin doktorgradsavhandling [«Kryssende musikkopplevelser. En undersøkelse av samspill i en interkulturell musikkpraksis» \(2018\)](#). Avhandlingen utforsker musikk som interkulturelt verktøy, basert på en etnografisk studie av samhandlingsprosesser i ensemblet Fargespill.

Camilla Kvaal er til daglig ansatt som førsteamanuensis ved Høgskolen i Innlandet, på Institutt for kunsthøgskole og kulturstudier ved Fakultet for lærerutdanning og pedagogikk.

Ellen Sibe Kråkenes er kontorleder ved Kulturskolen i Ås og prosjektleder for Ås internasjonale kultursenter, hun kommenterte fra praksisfeltet.

Webinar 2: Kulturskolen og det digitale

Arrangert 6.mai 2021, via Zoom

[Telemarksforskings rapport fra forskningsprosjektet som Norsk kulturskoleråd utlyste i 2020](#), ble presentert av prosjektleder Ola K.Berge. Dette var den offisielle lanseringen av rapporten, som også inneholdt anbefalinger til kulturskolefeltet.

POST KORONA - KULTURSKOLE

Ola K. Berge

Øyvind Johan Eiksund

I den andre webinar delen fortalte Øyvind Johan Eiksund, NTNU litt om hva eit knippe nordiske musikkforskere kom fram til når de vendte blikket sitt mot musikkteknologi i didaktiske praksiser og hvordan dette utfordrer grunnleggende sider ved det musikk lærere holder på med.

Webinar 3: Elevmedvirkning

Arrangert 17. august 2021, via Zoom

Temaet elevmedvirkning er viktig både når det gjelder å lytte til barn og unge om hva de ønsker for innhold i kulturskolen, og hvordan de kan innvirke på dette i større grad, men det har også følger for didaktisk arbeid i kulturskoleundervisninga.

Mange kulturskoler hadde planleggingsdag 17. august 2021, og webinarret ble derfor lagt opp med et program som er spesielt relevant for kulturskolelærere, slik at det er mulig å sette dette temaet på dagsorden i kollegiet.

Hovedpresentasjonen var ved Hilde Blix, professor i hørelære og musikkdidaktikk ved Musikkonservatoriet i Tromsø, UiT Norges arktiske universitet. Hun formidlet fra et forskningsprosjekt som er en studie av elevmedvirkning i veiledning av kulturskolepraksis for musikkstudenter.

4. Læringsutbytte for Norsk kulturskoleråd

Formålet med dette notatet har vært å samle kunnskap og erfaringer fra koronatiden, som kan ha betydning for hvordan Norsk kulturskoleråd og relevante samarbeidspartnere organiserer og innretter sin virksomhet fremover.

1.

Hva vi har lært fra arbeidet med GSI og statistikken innhentet der, er først og fremst at informasjonen er for utydelig og utilstrekkelig til å gi konklusjoner. Vi vet fra kontakt med medlemmer at kulturskolene har følt seg prisgitt reguleringer for grunnskolen, men at egne erfaringer og behov ikke har fått oppmerksomhet. Dermed er faktorene som er målt gjennom GSI ikke tilstrekkelig til å bygge analyser på. Vi er imidlertid glade for at kulturskolene blir inkludert i kartlegginger av forhold i grunnskolen - så også i dette tilfellet - og det gir et insentiv til å arbeide videre i samarbeid med U-dir om relevant og nyttig statistikk for kulturskolen. Det å ha gode og stabile periodiske statistiske data som, kan gjøre det enklere å forstå kulturskolen i tider der det skjer endringer raskt, og vi anbefaler å bygge et system for dette.

2.

Norsk kulturskoleråd tar med seg anbefalingene fra rapporten til Telemarkforskning og NTNU.

Anbefalingene bør komme i betraktning når aktivitets- og årsplaner legges, og budsjetter planlegges, og ikke minst også være grunnlag for strategiske beslutninger.

Rapporten finnes her: [Ikke noe TikTok digital didaktikk takk](#)

POST KORONA - KULTURSKOLE

3.

Erfaringene fra medlemmene har vært forskjellige gjennom koronatida. Fra Norsk kulturskoleråd sin side tar vi med oss at arbeidet med smitteveilederen - og det at vi påtok oss dette arbeidet - har vært viktig på flere måter:

-Vi hadde hyppig dialog og kontakt med mange kulturskoler og gav kunne tilby en kontinuerlig oppdatert oversikt over gjeldende føringer.

-Vi hadde også en god dialog "oppover", med nasjonale myndigheter og kunne konsolidere den rollen vi har som koordinerende organ for kontakten mellom nasjonale myndigheter og kommunene omkring kulturskolesaker

4.

For de ansatte i Norsk kulturskoleråd har vi hatt de samme utfordringene som mange andre bedrifter. Mer ensomhet og frustrasjon omkring hjemmekontor og mangel på fysiske møter har vært utfordrende, men det har også vært forståelse og et visst fokus på dette i organisasjonen. Som en organisasjon der flere av de ansatte allerede arbeider spredt har dette fokuset vært positivt. Det har også understreket viktigheten av å ha fysiske møter når man bygger nettverk. Anbefalingen her går derfor ut på å fortsette å anerkjenne utfordringene som ligger i å arbeide spredt og uten fysisk nære kollegiale nettverk, og også se betydningen av fysiske møter for nettverksbygging.

5.

Vi har også sett at arbeidet med webinarer har båret frukter. Svært mange av webinarene har vært godt besøkt, og har fått gode tilbakemeldinger. Dette gjelder ulike målgrupper i kommunene som ikke kan sette av hele dager til konferanser og fra medlemskommuner som av ulike årsaker ikke kan prioritere deltakelse på fysiske arenaer. Vi har allerede besluttet å fortsette med dette, og selv om det ikke kan erstatte fysiske møter er det blitt klart gjennom koronatiden at gode webinarer kan gi stort utbytte.

Webinarer må imidlertid planlegges, koordineres internt og utføres slik at de også har interaktivitet – som i fysiske konferanser. Det samme ser vi fra LedPro og fra veiledningsarbeidet, der erfaringene viser at noe kan flyttes over på nett, men at fysiske møter også er viktig.

29. august 2022 - Trondheim/Tønsberg

Norsk kulturskoleråd

v/ Merete Wilhelmsen - Rådgiver

Anders Rønningen - FoU-leder